

## Motion till riksdagen 2009/10:N6

**av Ulf Holm och Per Bolund (mp)  
med anledning av skr. 2009/10:34**

# Sveriges handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning – uppföljningsrapport 2009

## Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det inom ramen för Lissabonstrategin och dess genomförande inte ska överföras ytterligare beslutskompetens till EU.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta fram en svensk strategi som innehåller konkreta förslag inom klimat- och havsmiljöfrågan att driva inom EU inför kommande uppdateringar av EU:s Lissabonstrategi.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen, som en del i arbetet med att genomföra Sveriges del i Lissabonstrategin, bör genomföra det fempunktsprogram för minskad ungdomsarbetslöshet som beskrivs i motionen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att jämställdhetsarbetet ska vara integrerat i alla politikområden i Lissabonstrategin.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen utifrån riktlinjerna i Lissabonstrategin ska lägga fram förslag på konkreta åtgärder för att motverka klimatförändringar och främja en hållbar utveckling i Sverige.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen, som en del i arbetet med att genomföra Sveriges del i Lissabonstrategin, bör utarbeta en svensk strategi för socialt företagande delvis utifrån andra länders arbete med social ekonomi.

Fel! Okänt namn

## Inledning

Som en del av EU:s strategi för tillväxt och sysselsättning, den s.k. Lissabonstrategin, ska varje medlemsland ta fram ett eget handlingsprogram för att främja en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling och välfärd. I regeringens skrivelse 2009/10:34 Sveriges handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning – uppföljningsrapport 2009 redovisar regeringen sina ståndpunkter för åtgärder de kommande åren. Skrivelsen innehåller inga nyheter utan är en sammanfattning av regeringens senaste budgetproposition och tidigare framlagda propositioner. Budgetpropositionen har vi besvarat i partimotionen, Ett modernt grönt Sverige efter krisen – Miljöpartiet de grönas budgetmotion för 2010, samt i de kommittémotioner gällande budgeten som lämnas inom respektive utskott. Vi väljer att inte upprepa dessa ståndpunkter här.

I den här motionen tar vi bara upp vissa särskilda ärenden som har bäring på regeringens politik utifrån EU:s Lissabonstrategi och där vi finner det anmärkningsvärt att regeringen inte redovisat tillräckliga åtgärder i Sverige eller hur man avser att agera inom EU för att lyfta fram särskilda frågor, framför allt med inriktning på miljöområdet.

Som utgångspunkt för de nationella handlingsplanerna finns de integrerade riktlinjer som beslutats av EU. Vi har valt att också ge framåtsyftande synpunkter på dessa riktlinjer. Vi menar att regeringen redan nu måste börja agera för att förbättra riktlinjerna. Detta är viktigt inte minst för att riktlinjerna ska ligga i fas med den nationella politik vi driver för framtiden.

## Lissabonstrategin

Lissabonstrategin antogs vid EU:s toppmöte i Lissabon 2000. Vid Europeiska rådets toppmöte i mars 2005 fastställdes vid en halvtidsöversyn den linje som nu gäller. Strategin bygger på att tre delar, socialpolitiken, den ekonomiska politiken och miljöpolitiken, ska stödja varandra.

Från Miljöpartiets sida vill vi starkt betona att utgångspunkten för Lissabonstrategin är att den ska bygga på varje enskilt lands särskilda förutsättningar och behov och att ytterligare beslut på EU-nivå inte ska eftersträvas. Beslut ska inte påtvingas utan i möjligaste mån vara nationella. Det är viktigt med erfarenhetsutbyte som också kan vara lärande. Men utgångspunkten ska alltid vara eget beslutande utifrån vårt lands specifika förutsättningar. Det är också viktigt att EU:s regelverk inte hindrar medlemsstater från att ta sitt nationella ansvar, vilket t.ex. innebär att Sverige ska kunna gå före i en aktiv klimat- och miljöpolitik. Det har varit särskilda problem då överbetoningen av den fria rörligheten för varor skett på bekostnad av miljö- och naturskydd och hälsa. Det är t.ex. orimligt att delstater i USA har större frihet att främja användningen av biodrivmedel och stimulera ny teknik genom att ställa krav på inblandning än vad medlemsstater i EU har. De senaste åren har också den fria rörligheten för varor och tjänster inneburit en allt större press på skyddet

av fackliga rättigheter och den svenska modellen för kollektivavtal på arbetsmarknaden.

När det gäller de tre områden som Lissabonstrategin ska vila på är det särskilt viktigt att det fastslås att det inte får ske någon ytterligare överflyttning av beslut, eller kompetens, inom socialpolitiken, utbildningspolitiken, arbetsmarknadspolitiken och den ekonomiska politiken. Inom miljöpolitiken finns det i dag en del överstatliga beslut, som i vissa fall kan vara befogade eftersom många miljöproblem går över nationsgränser. Men det är endast när den nationella miljöpolitiken inte får önskvärda effekter som Miljöpartiet kan acceptera ytterligare överföringar av beslutskompetenser. Inom ramen för Lissabonstrategin och dess genomförande är det alltså viktigt att framhålla att det inte ska överföras ytterligare beslutskompetens till EU. Detta bör ges regeringen till känna.

## Övergripande strategi för framtida Lissabonstrategier

Lissabonstrategin ska vila på tre ben. Det är beklagligt att regeringen så ensidigt inriktar sin politik på den klassiska ekonomiska politiken, dit vi även räknar in arbetsmarknadspolitiken och berörda delar av socialpolitiken, utan hänsyn till den tredje hörnstenen, miljöpolitiken. Det blir särskilt tydligt med skrivelsen Sveriges handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning – uppföljningsrapport 2009.

Regeringen har ett mycket tydligt fokus på att göra det lönsamt att arbeta och driva företag. Och även om vi inte delar regeringens åsikt om vilka åtgärder som behövs när det gäller närings- och arbetsmarknadspolitiken så håller vi med om att dessa områden är centrala och viktiga. Problemet är att regeringen inte gör tillräckligt när det gäller miljö- och klimatpolitiken utifrån FN:s IPCC-rapport och Sternrapporten. I stället skjuter man klimatproblematiken framför sig.

Men det är inte bara klimatkrisen som inger oro. Det senaste året har oron på de internationella finansiella marknaderna slagit till med full kraft världen över. Effekterna av den finansiella krisen är både kortsiktiga och långsiktiga.

Miljöpartiet har välkomnat det stabilitetspaket som EU:s ledare kommit överrens om och som omvandlats till svensk lag. Vi menar att det var riktigt med ett kraftfullt agerande för att minska de akuta problemen på de finansiella marknaderna. Utöver den krishantering som nu skett måste både Sverige och EU arbeta för bättre ordning och reda på finansmarknaderna. Detta är en förutsättning för långsiktig ekonomisk utveckling. Detta arbete måste också ske på global nivå.

På kort sikt menar vi också att regeringen måste vidta ytterligare åtgärder för att mildra effekten av lågkonjunkturen. I det läge som Sverige hamnat i måste statsmakten agera. Vi måste investera i utbildning och arbetsmarknadsåtgärder så som föreslås i Miljöpartiets budgetmotion 2009/10:Fi262 – Ett

## Fel! Okänt namn på

modernt grönt Sverige efter krisen – Miljöpartiet de grönas budgetmotion för 2010. Med varsel som duggar tätt krävs en kraftfull utbyggnad av utbildningsinsatserna, inte minst vad gäller riktade ungdomssatsningar och kvalificerad yrkesutbildning och för att höja kvaliteten på utbildningsinsatserna. Omskolning och höjd kompetens är viktigt för att personer ska kunna gå över till andra yrken där det finns brist i dag och framöver. För att motverka klimatkrisen måste vi satsa på att bygga om Sverige till ett mer klimatanpassat samhälle. Vi ser möjligheter i en stark utbyggnad av kollektivtrafiken. Det handlar om spårvägar i ett tiotal av landets större städer, om regionala spårsatsningar, om att snabba på redan beslutade och påbörjade nationella järnvägsinvesteringar och att påbörja bygget av höghastighetsbanor mellan landets storstadsregioner. Det krävs också upprustning av folkhemsbostäderna och miljonprogramsområdena för att bl.a. satsa på energieffektiviseringar och förnybara energilösningar.

De som är unga i dag ska bära upp samhället i morgon. Att ingjuta hopp och framtidstro i dagens unga generation är en framtidsinvestering.

I dag står vi inför en enorm utmaning. Arbetslösheten bland unga ökar rekordsnabbt, och den ökar betydligt snabbare i Sverige än i många andra EU-länder. Ungdomsarbetslösheten är nu närmare 30 % – bland de högsta i unionen. Därutöver riskerar situationen att förvärras ytterligare under de närmaste åren. Ungdomskullarna är rekordstora. På tio år har antalet 19-åringar ökat med 30 % (30 000 personer). Inte sedan 1960-talet har det varit så många 19-åringar som i dag. Samtidigt kommer arbetsmarknaden att fortsätta att försämrars. Enligt regeringens prognoser i budgetpropositionen kommer arbetslösheten att öka både 2010 och 2011.

Dessutom har förutsättningarna för de unga att studera på komvux och högskola minskat sedan den moderatstyrda regeringen kom till makten 2006. Högskolan har inte byggts ut. Statsbidragen till komvux har minskat dramatiskt. Skolverket rapporterar att var tredje studieplats på komvux (totalt 40 000 platser) har försvunnit mellan 2006 och 2008. Dessutom har regeringen försenat utbyggnaden av den kvalificerade yrkesutbildningen och yrkeshögskolan.

I stället har regeringen låst in arbetssökande ungdomar i den s.k. jobbgarantin för unga. Där har de arbetssökande ungdomarna samlats – och på två år har den vuxit till över 30 000 ungdomar. Den s.k. jobbgaranti är dock inte någon garanti att få jobb. Under den inledande fasen – i praktiken ungefär sex månader – erbjuds deltagaren inga aktiva insatser. I stället hänvisas man till det som kallas ”jobbcoachning”, dvs. enkla kurser i att skriva jobbansökningar och cv.

Efter den inledande fasen ska den som söker arbete kunna få tillgång till arbetspraktik eller utbildningsinsatser. Det har dock hittills endast skett i undantagsfall. Av de drygt 35 000 ungdomar som var inskrivna i jobbgarantin i maj 2009 deltog endast 2 % i utbildning och endast 5 % i praktik.

Alla goda krafter i samhället måste nu mobiliseras. Att skapa möjligheter och en ljusare framtidsbild för dagens unga generation är en nyckel för att klara framtidens utmaningar. Unga måste få chansen så att de kan växa och bidra med sin fulla potential. Därför har vi i vår budgetmotion, 2009/10:Fi262

Ett modernt grönt Sverige efter krisen – Miljöpartiet de grönas budgetmotion för 2010, tillsammans med Socialdemokraterna och Vänstern lagt fram ett program i fem punkter för att minska ungdomsarbetslösheten. Programmet handlar om snabbare kartläggning av ungdomarnas behov vad gäller åtgärder och utbildning. Det handlar om att arbetslösa ungdomar ska komma ut i studier och åtgärder, t.ex. praktikplats eller subventionerad anställning. Det handlar om att arbetslösa ungdomar som saknar fullständig gymnasieutbildning ska kunna komplettera sin utbildning och då vara berättigade till en särskild ungdomslyftsersättning eller till aktivitetsstöd för dem som kvalificerat sig för det. Det handlar om förstajobbetavdrag, fler lärlingsplatser och bättre stöd till unga med funktionsnedsättning. Det handlar om fler platser i KY och högskolan, bättre studie- och karriärrådgivning och att öka möjligheten till praktik och traineejobb.

Mot denna bakgrund anser vi att regeringen, som en del i arbetet med genomförandet av Sveriges del i Lissabonstrategin, bör ta till sig och genomföra det ovan beskrivna fempunktsprogrammet för minskad ungdomsarbetslöshet. Detta bör ges regeringen till känna.

Vi anser inte att de 24 riktlinjer som finns i Lissabonstrategin lever upp till de mål som finns om att klimat- och miljöfrågorna ska integreras naturligt för att strategin ska vara just tredelad – dvs. att socialpolitiken, den ekonomiska politiken och miljöpolitiken ska stödja varandra. Här följer några exempel på denna brist:

I de underliggande bilagorna till skrivelsen saknas till stor del gröna nyckeltal. Det enda som finns redovisas i bilaga 2, Strukturindikatorer Sverige jämfört med övriga EU år 2008. I denna redovisas utsläpp av växthusgaser, energiintensitet i ekonomin samt godstransporter i relation till BNP. Inte i något av dessa tre exempel finns Sverige med i topp 3 i EU. Detta samtidigt som Sverige i många ekonomiska indikationer ligger i topp 3 i EU. Sverige har uppenbart mycket kvar att göra inom miljö- och klimatområdet, och vi beklagar djupt att regeringen inte jobbar aktivt med att försöka bli bättre inom dessa områden i EU. Regeringens skrivelse ger inte heller några indikationer på att regeringen avser att försöka nå topp 3 i EU de närmaste åren. Vi anser att ambitionerna måste höjas ordentligt.

I skrivelsen skriver regeringen: ”Regeringen är övertygad om att klimatutmaningarna kan användas till en fördel för Sverige.” Vi delar den uppfattningen men tvingas samtidigt konstatera att från regeringens sida handlar det mest om tomma ord eftersom många åtgärder saknas. Till stora delar är de satsningar som görs en fortsättning på de åtgärder som den tidigare majoriteten – Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet – tog initiativ till under förra mandatperioden. Det är otillräckligt. Det krävs fler åtgärder, såväl på kort som på lång sikt, för att uppnå att klimatutmaningarna kan användas till en fördel för Sverige.

Vi är också frågande till varför regeringens prioritering från tidigare år, havsmiljö, tonats ned till ett stycke på tio rader. Vi är av uppfattningen att tidigare prioritering inte är uppnådd och därmed bör finnas kvar samtidigt som en ny prioritering kring klimatfrågan lyfts upp. Dessvärre verkar regeringen aktivt backa från åtagandet att hejda förlusten av den biologiska mång-

## Fel! Okänt namn på

falden till 2010. Eftersom detta åtagande kom till vid EU-toppmötet i Göteborg under det förra svenska ordförandeskapet ger det olyckliga signaler. Det stärker knappast den svenska trovärdigheten i EU:s miljöarbete.

EU:s klimat- och energipolitiska mål som antogs vid EU-toppmötet i mars 2007, som bl.a. innehåller en målsättning att minska utsläppen av växthusgaserna med 20 % till 2020, anser vi givetvis vara ett bra första steg, men för att nå tvågradersmålet krävs en minskning med minst 40 %. Men regeringen har inte avsatt tillräckliga ekonomiska resurser för att uppnå ens det låga mål som EU fastslagit om en minskning på 20 procent. Man omfördelar inte heller mer resurser för att nå klimatmålet, vilket märks bl.a. i fördelningen mellan vägar och järnvägar i regeringens infrastrukturproposition där regeringen prioriterar vägar på bekostnad av järnvägar. Regeringen har inte ens försökt motverka att det i reella termer nu sker en minskning gällande en av de mest effektiva ekonomiska styrmedel som finns, nämligen koldioxidskatten.

Miljöpartiet anser att det är hög tid att börja arbeta för att förbättra Lissabonstrategins integrerade riktlinjer, då vi utgår från att EU kommer att fortsätta med någon form av Lissabonstrategi. Därför bör regeringen sätta i gång arbetet med att arbeta fram förslag på för framtiden relevanta förändringar av Lissabonstrategin. Framför allt är det viktigt att Sverige arbetar för att miljöfrågorna tydligare och mer konkret ska finnas med i strategin, samt att de tydligt finns integrerade i alla delar. Mot den bakgrunden anser vi att regeringen ska ta fram en svensk strategi innehållande konkreta förslag inom klimat- och havsmiljöfrågan att driva inom EU inför kommande uppdateringar av EU:s Lissabonstrategi. Några delar som bör finnas med inom ramen för ett sådant arbete:

- ? En klimatskatt liknande den svenska koldioxidskatten bör införas för den icke handlande sektorn i EU och i förlängningen även globalt.
- ? Utsläppshandeln inom EU måste skärpas. Tilldelningen av utsläppsrätter måste minska till en nivå motsvarande en 40-procentig reduktion av inhemska utsläpp till 2020. Utsläppsrätterna ska också auktioneras ut och inte delas ut gratis vilket till stor del sker i dag.
- ? EU ska verka för att flyg och sjöfart beskattas internationellt.
- ? Tågtrafiken i EU måste utvecklas. Det långsiktiga målet måste vara att flygtrafiken i EU kraftigt minskar.
- ? De utsläppsregleringar på personbilar om maximalt 120 gram koldioxid per kilometer som planeras inom EU är otillräckliga och leder endast till en mindre begränsning av utsläppsökningen (se ITPS 2008). Vi menar att regeringen bör driva på för hårdare regleringar.

Vi saknar också jämställdhetsarbetet som borde vara integrerat i samtliga riktlinjer, framför allt kring sysselsättning, välfärd och företagande, men som nu inte tycks tas på så stort allvar av regeringen. Detta bör ges regeringen till känna.

## Riktlinje 11 – Att främja ett hållbart användande av resurser och stärka synergier mellan miljöpolitik och tillväxt

Den ekonomiska tillväxt och sysselsättning som bygger på, eller för sitt fortbestånd förutsätter, en ohållbar användning av naturresurser, utsläpp m.m. kommer inte att vara beständig. Ju längre vi dröjer med anpassningen, desto svårare blir den. Denna insikt bör ligga till grund för regeringens arbete med sysselsättning och tillväxt. I stället – med några få undantag – lyser den med sin frånvaro.

Riktlinje 11 är den av de 24 riktlinjerna som tydligast tar utgångspunkt i miljöpolitiken. Regeringens skrivningar kring denna riktlinje hänför sig till stor del från propositionerna, ”en sammanhållen energi- och klimatpolitik”. Förslagen i propositionerna beskrivs av regeringen själv som långtgående, ja rentav som den kanske mest radikala klimat- och energipolitiken i världen. Faktum är dock att regeringen har avfärdat större delen av de förslag som deras egen Klimatberedning presenterade i sin slutrapport. I stället drar regeringen stora växlar på det som redan har skett och beslut som andra redan har fattat. När de nya förslagen granskas närmare syns inget av denna storslagenhet i verkliga åtgärder. Propositionerna kännetecknas av en häpnadsväckande passivitet och räddhågsenhet, med stora ord serveras en defensiv politik som hukar för den utmaning man ser framför sig.

I förlängningen leder en sådan attityd till att Sverige missar chansen att driva den globala utvecklingen framåt och reduceras till en icke-aktör på klimatområdet. Det innebär också att Sveriges framtid som ledande nation inom energiteknik går om intet. I den borgerliga regeringens Sverige hukar man sig och hoppas bara på att överleva den omstrukturering som är ofrånkomlig.

Sverige, EU och många andra aktörer anser att målet för klimatpolitiken är att begränsa den globala uppvärmningen till högst två grader Celsius under detta århundrade jämfört med förindustriella nivåer. Den nuvarande utvecklingen pekar på en temperaturökning med cirka fem grader, vilket skulle kunna få katastrofala effekter på såväl mänsklighetens civilisation som ekosystem.

Regeringen har ofta anklagats för att skjuta upp de nödvändiga besluten och för att vänta på att någon annan ska göra något, någon annanstans, någon annan gång. Genom propositionerna gör man tyvärr dessa anklagelser rättvisa. Följdriktigt håller sig ambitionerna på en låg nivå. Målen för regeringens klimat- och energipolitik fram till 2020 är låga, i stort sett så låga de kan bli utan att bryta mot EU:s beslut. Åtgärderna är få, små och avlägsna, nästan ingenting görs i närtid, det mesta skjuts upp till framtiden. Två av de fyra mål som regeringen sätter upp till 2020 når med ett nödrop till EU:s beslut och krav på Sverige.

Regeringens mål för andelen förnybar energi är 50 % 2020 – EU kräver 49. Dagens nivå är 44 % och ökningen i regeringens förslag blir således 6 procentenheter. Det är mindre än genomsnittet i EU, som ska öka 8,5 pro-

## Fel! Okänt namn på

centenheter. Påståendet att regeringens politik skulle vara mest ambitiös är alltså inte sant. Regeringen anger att 10 % av energin i transportsektorn ska vara förnybar samma år – EU kräver 10 %. I ett tredje fall når regeringen inte ens EU:s mål, man anger att energin ska användas 20 % mer effektivt – vilket EU också kräver – men fuskar med siffrorna. Regeringen räknar på ett annat sätt än EU och resultatet blir ett betydligt lägre mål. I själva verket överensstämmer regeringens mål helt med den beräknade spontana effektiviserings-takten i den prognos som Energimyndigheten presenterat och som bygger på de politiska styrmedel som fanns beslutade i mitten av 2008. Regeringen har helt enkelt plankat Energimyndighetens business-as-usual-scenario och gjort om det till sitt eget mål.

Regeringen anger att Sveriges utsläpp av växthusgaser ska minska med 40 % till 2020 jämfört med 1990 års nivåer. Målet uttrycks även som att utsläppen ska minska med 20 miljoner ton inom samma tidsramar. Utsläppen i Sverige kommer till följd av tidigare beslut, såväl svenska som direktiv från EU, att minska med 11 miljoner ton från 1990 till 2020, i runda tal 15 %. Detta är långt ifrån tillräckligt för att motsvara den svenska andelen av den globala utsläppsminskning som krävs. Det är också otillräckligt som incitament för medborgare, näringsliv och industri att investera i framtidens teknologi.

Detta är inte en ansvarsfull politik. Faktum är att den är direkt oansvarig. Vi har mot denna bakgrund föreslagit att det nationella målet fastställs till 45 % utsläppsminskning i den icke handlande sektorn mellan 1990 och 2020.

Sverige och andra industrialiserade länder måste ta ansvar och bidra till finansieringen av utsläppsminskningar i andra länder. Till skillnad från regeringen ser vi dock inte detta som ett sätt att minska vårt ansvar för att gå före och uppnå kraftiga utsläppsreduceringar i Sverige. Sverige måste klara av bådadera och det bör uttryckas genom separata ambitiösa mål för klimatarbetet i Sverige och utomlands.

Regeringens klimatmål för 2020 innebär att högst en tredjedel av den föreslagna utsläppsreduceringen på 40 % i den icke handlande sektorn ska kunna uppnås genom utsläppsreduktioner i andra länder. Detta motsvarar 6,7 miljoner ton koldioxidekvivalenter. Vi anser att målet för utsläppsreduktioner i andra länder bör vara av minst denna storleksordning.

Till FN:s klimatmöte i Köpenhamn finns ett antal nya förslag till finansiering av klimatinsatser och anpassning i utvecklingsländer. De rödgröna partiernas inriktning är att Sveriges internationella insatser på klimatområdet främst ska rikta sig till utvecklingsländer.

Regeringen föreslår en utbyggnad av vindkraften med 25 terawattimmar (TWh) till 2020 jämfört med 2002 års nivå. Inga fler konkreta åtgärder föreslås men man nämner att biogas bör få en viktig roll, att Landsbygdsprogrammet bör utnyttjas och att jord- och skogsbruk är viktiga näringar för produktion av förnybara bränslen. Miljöpartiet anser att potentialen för förnybar energi är betydligt större än det mål som EU och regeringen har satt för Sverige. Andelen förnybar energi bör vara minst 53 % 2020.

Målet är att användningen av energi ska effektiviseras med 20 % till 2020 jämfört med 2008. Enligt regeringens förslag ska detta tolkas som att använd-



ningen av energi per BNP-enhet ska minska. Alltså: Den energi som går åt för att producera en krona i BNP ska vara 20 % lägre 2020 än i dag. I verkligheten är detta långt ifrån radikalt. Utvecklingen visar att en sådan effektivisering redan sker genom spontan teknikutveckling. Varje år minskar den mängd energi som behövs för att skapa en krona BNP i Sverige med mellan 1,5 och 2 %. Mellan 2008 och 2020 är alltså den spontana effektiviseringen ca 20 % redan med de styrmedel som finns.

I EU:s klimat- och energipaket finns ett liknande mål: energianvändningen ska effektiviseras med 20 % fram till 2020. Men EU utgår från en prognos som redan innehåller den naturliga effektiviseringen. EU:s mål är alltså mer långtgående än Sveriges eftersom det anger en effektivisering med 20 % utöver den spontana. Miljöpartiet anser att det viktiga är att fokusera på en minskning av energianvändningen, inte bara att den ska bli mer effektiv. Ett led i detta är dock att effektivisera och därför anser att vi att energianvändningen bör effektiviseras med 25 % med regeringens räknesätt.

Mot bakgrund av ovanstående anser vi att regeringen utifrån riktlinjerna i Lissabonstrategin ska lägga fram konkreta förslag enligt ovan för att motverka klimatförändringar och främja en hållbar utveckling i Sverige. Detta bör ges regeringen till känna.

## Social ekonomi

En av de tre delar som Lissabonstrategin ska vila på, den sociala politiken, anser vi att regeringen tydligare ska lyfta upp, inte minst för att integrera människor som står långt från arbetsmarknaden. Vi anser inte att frågor som denna ska beslutas på EU-nivå. Däremot bör vi ha en ambition att lära av andra länder i EU hur de arbetar med dessa frågor. Utvecklingspotentialen inom den sociala ekonomin är stor i Sverige och de potentiella samhällliga vinsterna likaså. Inom den sociala ekonomin får människor möjlighet att använda sin kreativitet och initiativförmåga till att skapa en verksamhet som kommer andra till del. Människor ges möjlighet att utvecklas i gemenskap, och engagemang i enskilda organisationer är ofta ett slags skola i demokrati. Socialt företagande ger arbetstillfällen särskilt för människor som har svårt att klara konkurrensen på den reguljära arbetsmarknaden.

Miljöpartiet har en rad förslag för att ta bort en del av de hinder som motverkar utveckling av socialt företagande, vilka bl.a. finns med i partimotion 2009/10:N389 Utvecklande av den sociala ekonomin. Vi ska inte återupprepa alla dessa förslag utan ber regeringen läsa denna motion för att få tips på vad som kan göras i Sverige inom detta område.

Begreppet social ekonomi är ett samlingsnamn för en mängd olika verksamheter och en mångfald av organisationsformer. Gemensamt för alla verksamheter är att de har ett samhällligt mål för sin verksamhet där den ekonomiska delen och eventuell vinst endast är ett medel för att uppnå detta. Inom den sociala ekonomin förekommer såväl frivilligt arbete som professionellt arbete, dvs. både volontärer och anställda.

**Fel! Okänt namn på**

Den sociala ekonomin bör vara lika uppmärksammas som den offentliga och den privata sektorn är. Det går inte att dra någon tydlig gräns mot de två etablerade sektorerna, utan den sociala ekonomin verkar mellan och i samverkan med de båda. Man kan säga att den sociala ekonomin har en överlappande roll. Den sociala ekonomins verksamheter uppstår ofta när den offentliga sektorn, eller det lokala privata näringslivet, brister eller drar sig ur sitt åtagande i ett lokalt område. Vad som kännetecknar innehållet i verksamheten beror oftast på de behov som finns i lokalsamhället.

Utifrån ovanstående anser vi att regeringen, som en del i arbetet med genomförandet av Sveriges del i Lissabonstrategin, bör lära av andra länders arbete med social ekonomi och mot bakgrund av svenska förslag inom området social ekonomi utarbeta en svensk strategi för socialt företagande. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 5 november 2009

*Ulf Holm (mp)*

*Per Bolund (mp)*